

Навчальна дисципліна (ЄКТС)

- Викладання і навчання у вищій освіті: політика і нормативне забезпечення (2 ЄКТС)

Автори, викладачі

- Калашнікова Світлана, радник при дирекції Інституту вищої освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор
- Таланова Жанна, головний науковий співробітник відділу забезпечення якості вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Заклад вищої освіти

- Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Освітня програма

- Освітньо-наукова програма «Викладання і навчання у вищій освіті»

Мета навчальної дисципліни

Розвинути здатність реалізовувати та вдосконалювати викладання і навчання у вищій освіті відповідно до діючих політик та нормативного забезпечення, застосовуючи концептуальні та методологічні знання з освітніх, педагогічних наук

Зміст навчальної дисципліни (перелік основних тем)

1. Політика ЄПВО щодо викладання і навчання (1 ЄКТС)
2. Нормативно-правові основи реалізації освітнього процесу: викладання та навчання у вищій освіті (1 ЄКТС)

Опис тематичних модулів

Модуль № 1 (1 ЄКТС, 30 год)		Автор
Назва Політика ЄВПО щодо викладання і навчання		Світлана Калашнікова
Результат и навчання	<ul style="list-style-type: none"> – Знати політику ЄВПО та усвідомлювати тенденції розвитку щодо викладання і навчання – Розробляти пропозиції (інституційного рівня) щодо вдосконалення викладання у вищій освіті – Здійснювати аналіз освітніх програм у вищій освіті та розробляти пропозиції щодо їх вдосконалення 	
Лекція-презентація (2 год.)	Політика, принципи та тенденції ЄВПО щодо викладання та навчання	
Семинар (2 год.)	Розроблення освітніх програм: рамки та алгоритм	
Практичне (2 год.) Тема – Пропозиції для вдосконалення викладання у вищій освіті	Завдання – Розробити 3-5 конкретних пропозицій для вдосконалення викладання у вищій освіті	
Самостійна робота (18 год.) Тема – Аналіз освітньої програми	Завдання – Обрати для аналізу освітню програму одного з провідних університетів України – Проаналізувати обрану освітню програму через призму наявних рамок та алгоритму – Розробити пропозиції для вдосконалення освітньої програми	
Проміжний контроль (залік) (4 год.)	Консультація 2 год. Захист (презентація) (за результатами виконання завдання самостійної роботи) 2 год.	
Підсумковий контроль (2 год.)	– Захист (за навчальною дисципліною) (2 год. /модуль)	
Джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trends 2018. Learning and Teaching in the European Higher Education Area. – EUA, 2018. https://eua.eu/downloads/publications/trends-2018-learning-and-teaching-in-the-european-higher-education-area.pdf https://eua.eu/resources/publications/757:trends-2018-learning-and-teaching-in-the-european-higher-education-area.html 2. High Level Group on the Modernisation of Higher Education. Report to the European Commission on improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions, 2013. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fbd4c2aa-aeb7-41ac-ab4c-a94f6ea9eb1f 3. Європейські принципи вдосконалення навчання та викладання. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/yevropeiski_pryntsypy_vdoskonalennia_navchanya.pdf 	

Модуль № 2 (1 ЄКТС, 30 год) Назва Нормативно-правові основи реалізації освітнього процесу: викладання і навчання у вищій освіті		Автор Жанна Таланова
Результат и навчання	<ul style="list-style-type: none"> – Знати та розуміти національну законодавчу базу, що стосується освітнього процесу – викладання і навчання у вищій освіті, зокрема забезпечення якості. – Удосконалювати освітній процес: викладання і навчання відповідно до вимог забезпечення якості. – Розробляти пропозиції та рекомендації для розвитку освітнього процесу: викладання і навчання в контексті забезпечення та удосконалення якості вищої освіти 	
Лекція-презент ація (2 год.)	Нормативно-правові основи реалізації освітнього процесу: викладання і навчання у вищій освіті	
Семинар (2 год.)	Виклики розвитку та удосконалення освітнього процесу: викладання і навчання в контексті забезпечення якості вищої освіти: національний, інституційний та особистісний рівні	
Практичне (2 год.) Тема – Забезпечення якості і викладання та навчання	Завдання (індивідуальне) <ul style="list-style-type: none"> – Здійснити аналіз критеріїв акредитації освітніх програм в контексті ваги їх впливу відповідно до визначених показників на якість викладання і навчання. – Охарактеризувати Критерій 4 та відповідні показники щодо їх вимірюваності та оцінювання. 	
Самостійна робота (18 год.) Тема – Розвиток системи нормативно-правового забезпечення щодо викладання та навчання у вищій освіті в умовах Євроінтеграції	Завдання (індивідуальне) <ul style="list-style-type: none"> – Здійснити аналіз нормативно-правового забезпечення освітнього процесу в частині викладання і навчання в контексті забезпечення якості та визначити сильні та слабкі сторони. – Розробити пропозиції / рекомендації для удосконалення викладання і навчання як складової освітнього процесу в контексті забезпечення якості вищої освіти (національний/інституційний рівень) 	
Проміжний контроль (залік) (4 год.)	<ul style="list-style-type: none"> – Консультація (2 год.) – Захист-презентація (2 год.) за результатами виконання: <ul style="list-style-type: none"> ✓ завдання самостійної роботи 	
Підсумковий контроль (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> – Захист (за навчальною дисципліною) (2 год. / модуль) 	
Джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про освіту». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?find=1&text=документ+про+вищу+освіту#w1_1 2. Закон України «Про вищу освіту». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18?find=1&text=кваліфікації#w1_18 3. Постанова Кабінет Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-n#Text 4. Стандарти вищої освіти. https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti 5. Постанова Кабінет Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-n#Text 6. Наказ МОН України від 15.05.2024 № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#Text 7. Професійний стандарт «Викладач закладу вищої освіти». Наказ МОН України від 	

16.10.2024 № 1466. https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/93388/
--

Рекомендації до виконання завдання самостійної роботи:

1) **Оберіть** нормативно-правовий(і) документ(и) національного або інституційного рівня для здійснення аналізу нормативно-правового забезпечення викладання і навчання як складової освітнього процесу в контексті забезпечення якості:

- Закон України «Про вищу освіту»
- Професійний стандарт «Викладач закладів вищої освіти»
- Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти
- Стандарт вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
- Положення про організацію освітнього процесу закладу вищої освіти (наукової установи), наприклад Інституту вищої освіти НАПН України.
- Положення про забезпечення якості вищої освіти закладу вищої освіти (наукової установи).

2) **Визначте** сильні та слабкі сторони нормативно-правового документу щодо викладання і навчання як складової освітнього процесу в контексті забезпечення якості (*як обґрунтування пропозицій/рекомендацій*)

3) **Розробіть** 2-3 пропозиції та/або рекомендації (*змінити/додати/вилучити певне положення*) для обраного документу в частині удосконалення викладання і навчання як складової освітнього процесу в контексті забезпечення якості вищої освіти

Перелік видів діяльності:

- лекції – обговорення;
- семінари;
- практичні завдання;
- самостійна робота;
- індивідуальні консультації;
- тест (підсумковий контроль);
- індивідуальна робота з навчальної дисципліни (підсумковий контроль).

Методи викладання та навчання:

- демонстрація;
- проблемно-пошуковий метод;
- інтерактивний метод;
- навчальна дискусія;
- аналіз ситуації.

Оцінювання результатів навчання – підсумковий контроль:

Презент ація т а захист індивідуальної робот и з навчальної дисципліни, виконаної у формі есе на тему «Викладання і навчання у вищій освіті за результатами індивідуального дослідження»

Бали

<i>Вид діяльності і</i>	<i>Бали (100)</i>
Лекції – обговорення, семінари (2 x 5)	10
Практичні заняття (2 x 10)	20
Самостійна робота (2 x 15)	30
Залік (2 x 5)	10
Захист	30

Політика доброчесності

При виявленні плагіату в письмових роботах / практичних завданнях / презентаціях аспірант втрачає бали за даний вид діяльності.

Відповідність результатів навчання компетентностям освітньої програми

Навчальна дисципліна «Викладання і навчання у вищій освіті: політика і нормативне забезпечення» як складова освітньо-наукової програми «Викладання і навчання у вищій освіті» спрямована на:

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність вільно спілкуватися українською та англійською мовами з науково-освітньою спільнотою та широкою громадськістю»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Презентувати результати дослідження українською мовою (усно та письмово) як для фахівців, так і для широкої громадськості.
- Аргументувати наукові положення зрозуміло та доступно як для фахівців, так і для широкої громадськості.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері вищої освіти»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Знати, розуміти і застосовувати міжнародні, європейські та національні стратегічні та нормативні документи щодо розвитку вищої освіти.
- Визначати та аналізувати альтернативні шляхи рішення комплексних проблем у сфері вищої освіти.
- Виявляти міждисциплінарні зв'язки у визначеній проблемі та використовувати відповідні підходи, методи і технології для її вирішення.
- Застосовувати підходи та принципи лідерства до розв'язання комплексних проблем у сфері вищої освіти.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Знати, використовувати та розвивати сучасні термінологію, методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері освітніх, педагогічних наук.
- Здійснювати освітній процес у закладах вищої освіти в умовах змішаного викладання і навчання.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси у науковій, проектній та освітній діяльності»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Використовувати можливості сучасних інформаційно-комунікаційні технології для реалізації проектної, дослідницької освітньої діяльності та здійснення наукової комунікації.